

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1938/2017
20.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Милош Ристић адвокат из ..., против туженог „Holteh“ ДОО из Новог Сада чији је пуномоћник Миодраг Јанковић адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизијама тужилаца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3949/16 од 16.03.2017. године, у седници већа одржаној дана 20.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неосновна ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3949/16 од 16.03.2017. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3949/16 од 16.03.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 317/2015 од 19.04.2016. године, ставом првим изреке, тужбени захтев је делимично усвојен. Ставом другим изреке, обавезан је тужени „Holteh“ ДОО из Новог Сада да тужиоцима АА и ББ солидарно исплати износ од 2.699.199,88 динара са законском затезном каматом и то: на износ од 2.599.611,08 динара од 28.01.2013. године до исплате а на износе од 60.513,40 динара и 39.070,40 динара почев од 19.04.2016. године до исплате, све у року од 15 дана од дана правноснажности под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев преко укупно досуђеног износа од 2.699.199,88 динара до траженог износа од 13.071.000,00 динара са законском затезном каматом од 10.05.2010. године до исплате, као и у делу захтева за исплату законске затезне камате на досуђени износ главнице од 2.599.611,08 динара у периоду од 10.05.2010. године до 27.01.2013. године и на износе од 60.513,40 динара и 39.075,40 динара у периоду од 10.05.2010. године до 18.04.2016. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да надокнади тужиоцима трошкове поступка у износу од 940.351,62 динара у року од 15 дана од дана правноснажности под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3949/16 од 16.03.2017. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе тужилаца и туженог и пресуда Вишег суда у

Новом Саду П 317/2015 од 19.04.2016. године потврђена. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену обе странке су благовремено изјавиле ревизије, и то: тужиоци, против дела којим је правноснажно одбијен њихов тужбени захтев, због погрешне примене материјалног права, а тужени против другостепене пресуде у целости због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужилаца.

Одлучујући о изјављеним ревизијама, на основу на основу члана 408. и члана 410. став 2. тачке 4. и 5. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца неоснована, а да је ревизија туженог недозвољена.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су 24.08.2005. године закључиле уговор о заступању. Тим уговором тужиоци су се обавезали да ће наставити поступак наплате потраживања туженог од Стамбене задруге „Косово“ из Београда утврђеног решењем о принудном поравнању Привредног суда у Београду ПП 4/99 од 09.02.2000. године, с`тим што ће им, уколико поступак буде успешно окончан, припасти награда у висини од 20% целокупног износа који буде исплаћен туженом и право на наплату судских трошкова без судске таксе и материјалних трошкова који припадају туженом. На основу закљученог уговора и издатог пуномоћја тужиоци су 01.02.2006. године поднели предлог за извршење ради наплате новчаног потраживања туженог признатог означеним решењем о принудном поравнању, продајом непокретности - пословног простора површине 99 м² на ... и пословног простора површине 204 м² у ... зграде у улици ... број ... у ..., на којима је у катастру непокретности било уписано право својине извршног дужника Стамбене задруге „Косово“ из Београда. Предложено извршење одређено је решењем о извршењу Четвртог општинског суда у Београду И. 1601/06 од 03.02.2006. године које је постало правноснажно, али извршење није спроведено ни након ургенција и притужби које су тужиоци поднели као пуномоћници туженог - извршног повериоца у том поступку. Током извршног поступка установљено је да је пословни простор површине 99 м² на ... зграде отуђен (правноснажним решењем Привредног суда у Београду П 11367/10 од 31.03.2011. године одбијен је тужбени захтев стамбене задруге „Косово“ у стечају за иселење ВВ из тог пословног простора и утврђено право својине другог лица на предметном пословном простору), као и да се означена стамбена задруга налази у државини само дела пословног простора у ... зграде у површини од 114 м² - у току је парница за иселење лица која се налазе у државини другог дела тог простора. Извршни поступак је прекинут због стечаја стамбене задруге, отвореног решењем Трговинског суда у Београду Ст. 40/08 од 23.06.2008. године. Тужени је 19.08.2008. године издао пуномоћје тужиоцу ББ да га заступа у поступку стечаја, с`тим да пуномоћје може пренети на тужиоца АА. Тужилац ББ је као пуномоћник туженог пријавио у стечајном поступку потраживање главнице у износу од 4.946.453,35 динара (признате правноснажним решењем о принудном поравнању

ПП. 4/99 од 09.02.2000. године) и затезне камате у износу од 51.181.140,24 динара, са предлогом да се туженом призна разлучно право. Закључком Трговинског суда у Београду Ст. 40/08 од 15.10.2008. године делимично су оспорена пријављена потраживања и разлучно право туженог, и зато је тужени упућен на парницу. Правноснажном пресудом Трговинског суда у Београду П. 8660/08 од 15.04.2009. године утврђено је да стечајну масу Стамбене задруге „Косово“ из Београда чини пословни простор површине 99 м² на ... зграде у улици ... број ... у ... и утврђено право туженог на одвојено намирење његовог новчаног потраживања на том пословном простору и пословном простору површине 204 м² у ... исте зграде. Тужиоци су, као пуномоћници туженог, по правноснажности ове пресуде (11.03.2010. године) поднели стечајном суду захтев за продају тих непокретности или доношење одлуке којом ће се дозволити наставак извршног поступка јавне продаје. Тужени је 27.04.2010. године обавестио тужиоце да раскида уговор о заступању. Тужиоци су писмени раскид уговора примили, а тужилац ББ је 10.05.2010. године доставио туженом обрачун награде за заступање у износу од 13.071.000,00 динара. Тужени је од продаје пословног простора површине 123 м² у улици ... број ... у ... делимично намирио своје потраживање према стечајном дужнику у износу од 12.998.055,40 динара. У стечајном поступку туженом је, по решењу Привредног суда у Београду Ст 135/10 од 04.07.2014. године којим је одређена главна деоба стечајне масе, припао износ од 302.567,00 динара а по решењу истог суда Ст 135/10 од 17.09.2014. године, којим је одређена накнадна деоба стечајне масе, припао износ од 195.377,00 динара. Тужени је на тај начин у стечајном поступку наплатио своје новчано потраживање до износа од укупно 13.495.999,40 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су делимично одбили захтев тужиоца за исплату главнице са припадајућом затезном каматом.

Уговор о заступању који су странке закључиле једнострано је раскинут вољом туженог. Раскидом уговора, сходно члану 132. став 1. Закона о облигационим односима, обе странке су ослобођене својих обавеза изузев обавезе на накнаду евентуалне штете. У ситуацији када је уговор раскинут више се не може говорити о извршењу уговорних обавеза сагласно члану 262. став 1. наведеног закона.

Уговор који су странке закључиле по својој правној природи је уговор о налогу, именовани уговор уређен члановима 749-770 Закона о облигационим односима. Према одредби члана 765. тог закона, налогодавац може одустати од уговора (став 1), и у том случају је дужан исплатити налогопримцу одговарајући део накнаде и накнадити му штету коју је претрпео одустанком од уговора, ако за одустанак није било основаних разлога (став 2).

У конкретном случају, основ тужбеног захтева је штета проузрокована тужиоцима неоправданим одустанком туженог од уговора о заступању. Нижестепени судови су правилно утврдили да је тужени неоправдано одустао од уговора о заступању јер су тужиоци професионално предузимали све правне радње којима је туженом у поступку стечаја Стамбене задруге „Косово“ из Београда признато својство разлучног повериоца и право на одвојено намирење његовог новчаног потраживања из вредности пословног простора стечајног дужника у улици ... број ... у Висина штете

- изгубљене добити коју би тужиоци остварили по редовном току ствари (члан 189. став 3. Закона о облигационим односима) да тужени није неоправдано одустао од уговора о заступању, одговара проценту од 20% новчаног потраживања које је тужени наплатио у поступку стечаја свог дужника - Стамбене задруге „Косово“ из Београда, продајом дела пословног простора и намирењем у поступку главне, односно накнадне деобе стечајне масе.

Неосновано се ревизијом тужилаца оспорава правилност примењеног материјалног права. Ревиденти, по оцени Врховног касационог суда, неосновано износе став да им припада накнада штете у висини од 20% од утврђеног потраживања туженог за чију наплату су, својим радњама у поступку стечаја, обезбедили туженом својство разлучног повериоца и право на одвојено намирење потраживања из вредности пословног простора у својини стечајног дужника, и да не могу сносити штетне последице евентуалне немогућности наплате потраживања туженог у целости.

Очекивана добит тужилаца, која је изостала одустанком туженог од уговора о заступању без оправданих разлога, није износ који се одређује на основу укупно потраживања туженог у стечајном поступку већ у односу на наплаћено потраживање. Тужени је само делимично наплатио потраживање у стечајном поступку и у односу на тај износ одређује се штета за тужиоце. Немогућност наплате новчаног потраживања туженог у целости не може се ставити на терет туженог, јер пословни простор површине 99 м² на ... зграде није могао чинити стечајну масу стечајног дужника (правноснажном пресудом утврђено је право својине трећег лица), док део другог пословног простора у ... зграде и даље је у спору, тако да није био предмет уновчења. Продаја дела пословног простора, као имовине стечајног дужника, извршена је у поступку јавне продаје коју је спровео стечајни управник па зато нема одговорности туженог за цену остварену у том поступку коју тужиоци сматрају неодговарајућом.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Ревизија тужених, којом се другостепена пресуда побија у целости, није дозвољена због вредности предмета спора побијаног дела којим је усвојен тужбени захтев, јер је тај износ нижи од износа динарске противвредности од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, али и због недостатка првог интереса туженог да пресуду другостепеног суда побија у делу којим је правноснажно одбијен тужбени захтев.

Сходно изложеном, на основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић